

LIETUVOS PROFSAJUNGOS

NR. 2 (299) 2013 M. VASARIS. LEIDŽIAMAS NUO 1989 M. VASARIO. LIETUVOS PROFESINIŲ SĄJUNGŲ KONFEDERACIJOS LEIDINYS WWW.LPSK.LT

Profesijų vaidmuo ginant
šiurpines socialines
žmogaus teises

2 »

Metiniame pasitarime įvardinti
eilinių policijos pareigūnų
skauduliai

4 »

79-erius metus gyvuojantys
„Kauno autobusai“ perveža
šimtus tūkstančių keleivių

5 »

Paslaugų sferos darbuotojų
profesinė sąjunga, ugniagei-
siai gelbėtojai ir „Statoil“ imasi
mokyti gaisrinės saugos

7 »

SADM SIEKIS – FORMUOTI BENDRĄ ŠVIETIMO, ŪKIO IR SOCIALINĘ POLITIKĄ

Socialinės apsaugos ir darbo ministrė Algimanta PABEDINSKIENE.

2012 metų gruodžio 13-ąją LR Seime iškilmingai prisiekė 16-oji Algirdo Butkevičiaus vadovaujama Vyriausybė, naujas ministrų kabinetas gavo įgaliojimus veikti, tačiau politinio stabilumo garantijų dar nėra. Šalis gyvena pakartotinių ir naujų rinkimų išvakarėse, kai trys išrinkti Seimo nariai gali nulemti, kuri parlamentinė partija turės daugiausia balsų Seime. Taip pat gyvename dviejų didžiųjų partijų - „Tvaroka ir teisingumas“ bei Darbo partijos – jungtvių nuotakomis.

Paskutines valandas premjero pareigas ėjęs TS-LKD lyderis Andrius Kubilius teigė, kad naujosios Vyriausybės programa parašyta abejingai, ir kad į ją tik formaliai įtraukti reikalingi žodžiai: žmogus, gerovė, darbas.

Nepaisant buvusios Vyriausybės ir buvusios valdančiosios daugumos kritikos, socialinių problemų sprendimas įvardijamas

kaip vienas prioritetiųjų 16-osios Vyriausybės uždavinių, o Socialinių reikalų ir darbo ministerija yra ta institucija, kuri sprendžia bene daugiausiai socialinių problemų.

Ministrų kabineto sudėtyje – Darbo partijos deleaguota socialinės apsaugos ir darbo ministrė Algimanta PABEDINSKIENĖ. Įpusėjus trečiajam naujosios ministrės darbo mėnesiui, kalbamės apie aktualiausias socialines problemas, kaip sudėtingame politiniame kontekste ministrė mato siekio „Svarbiausia – žmogus“ įgyvendinimą.

- Vienas aktualiausių labiausiai pažeidžiamoms visuomenės grupėms yra pajamų, kurios leistų patenkinti būtiniausias reikmes, klausimas, oraus darbo užmokesčio klausimas. Naujoji Vyriausybė nuo 2013 metų sausio minimalią mėnesio algą padidino nuo

nukelta į 3 psl.

»»SVARBU««

✓ ES IR INVESTICINES BIUDŽETO LĖŠAS REIKĖTŲ TVARKYTI CENTRALIZUOTAI

2013 m. vasario 6 d. Tarptautinio valiutos fondo (TVF) misijos atstovė Julie Kozack ir misijos narys Christoph Klengen susitiko su Lietuvos profesinių sąjungų atstovais pasikalbėti darbo santykių, darbo rinkos sąlygų, reformų ir politikos klausimais bei išgirsti darbuotojų atstovų poziciją, kurią parengė Lietuvos profesinių sąjungų konfederacijos (LPSK) pirmininko pavaduotojas Algirdas Kvedaravičius.

Susitikimą su didžiausių Lietuvos profesinių sąjungų centrų vadovais inicijavo 2013 m. sausio 31-vasario 11 d. Lietuvoje dirbę TVF IV str. konsultacijų misijos atstovai.

TVF ir LPSK atstovų susitikime aptarta informacija dėl minimalios mėnesio algos (MMA) mūsų šalyje reguliavimo.

Nuo 2013 m. sausio 1 d. MMA Lietuvoje padidinta iki 1000 litų per mėnesį. Iki tol, ketverius metus minimali alga buvo įšaldyta ir tik 2012 m. pabaigoje konservatorių vyriausybė ją padidino 50 litų per mėnesį, nuo 800 iki 850 litų.

Profesinių sąjungų nuomone, mūsų šalyje diskusijos dėl MMA vyksta turgaus principu, nes įstatymais iki šiol nenustatyti kriterijai, kuriais vadovaujantis, objektyviai būtų nustatomas minimalios mėnesio algos dydis ir aiškūs kriterijai, kada minimalus atlygis už darbą turėtų būti didinamas. Įstatymas dėl MMA indeksavimo blokuojamas LR Seime.

Minimali mėnesio alga mūsų šalyje apmokestinta, todėl „į rankas“ šiuo metu darbuotojo gaunamas darbo užmokeskis prilygsta skurdo ribai. MMA Lietuvoje gauna 300 tūkst. darbuotojų.

Kryptinga MMA dinamika skatina vartojimą ir aktyvina vidaus rinką, todėl profesinės sąjungos siūlo minimalios algos neapmokestinti, o didesnę pajamoms taikyti progresinių mokesčių sistemą. Šiuo siūlymu profesinės sąjungos išreiškia savo nuomonę, jog negalima taupyti neturtingųjų sąskaita.

Darbo santykius Lietuvoje reguliuoja LR darbo kodeksas ir kolektyvinės sutartys. Deja, mūsų šalyje nėra šakinių kolektyvinių sutarčių, nes darbdavių organizacijos neturi įgaliojimų jas sudaryti, o darbo rinkos sąlygas apsprendžia darbo ir kapitalo apmokestinimo lygis darbuotojų nenaudai.

Apžvelgiant Lietuvos darbo rinkos reformą ir politiką, reikėtų akcentuoti, kad egzistuojanti darbo užmokesčio reguliavimo politika laikytina ydinga, o lėšos – biudžeto, ES fondų bei skolintos – skirstomos ir naudojamos neefektyviai. Lėšos išskaidomos ministerijoms ir įmonėms, tačiau pastarosios jas naudoja remti kasdienę veiklą, o ne plėtoti gamybą ar kurti naujas darbo vietas.

Profesinės sąjungos iki šiol negavo atsakymo, kiek, naudojant minėtą lėšas, sukurtu naujų darbo vietų per pastaruosius ketverius metus, todėl reikalaujame ES ir investicines biudžeto lėšas tvarkyti centralizuotai, taikant valstybės makroekonominio užsakymo principą, tai skatintų užimtumą ir mažintų darbo jėgos emigraciją Lietuvoje.

Lietuvos profesinių sąjungų nuomone, pastaraisiais metais taikyta žalinga ir brangi valstybės skolimosi iš komercinių bankų) Manome, jog skolintis reikėtų tariantis su TVF. Toks profesinių sąjungų pasiūlymas išsakytas ir LR Vyriausybei.

AKTYVĖJA JONAVOS PROFESINIŲ SĄJUNGŲ SUSIVIENIJIMO VEIKLA

2013 m. vasario 19 d. Jonavos suaugusiųjų švietimo centre įvyko Jonavos profesinių sąjungų susivienijimo ataskaitinė-rinkiminė konferencija.

Konferencijoje dalyvavęs Jonavos rajono savivaldybės meras Mindaugas Sinkevičius padėkojo už gražią iniciatyvą tęsti Jonavos susivienijimo veiklą, palinkėjo sėkmės ir gerų rezultatų darbuose.

Konferencijos ataskaitinėje dalyje išklaušta JPSS pirmininkės Ritos Domarkienės veiklos ir finansinė ataskaitos bei vienbalsiai visų delegatų patvirtintos.

Paskelbta, kad 2012 m. lapkričio mėnesį pasirašyta projekto „Trišalio bendradarbiavimo skatinimas Jonavos rajone“ finansavimo sutartis. Projekto vykdytojas – „Achemos“ darbuotojų profesinė sąjunga, partneriai – Jonavos rajono savivaldybė, Jonavos rajono verslo darbdavių asociacija ir Jonavos profesinių sąjungų susivienijimas.

Šio projekto tikslas – suburti regione veikiančias profesines sąjungas ir darbdavių atstovus, įkurti trišalę tarybą prie Jonavos rajono savivaldybės bei pradėti derybas dėl teritorinės kolektyvinės sutarties.

Per 2013–2014 metus projekto rėmuose bus atliktas darbo santykių problemų Jonavos rajone tyrimas, esamos situacijos analizė, apklausti socialiniai partneriai, parengtos rekomendacijos. Numatoma surengti suinteresuotųjų pusių atstovų mokymus, gerosios patirties perėmimo stažuotes kituose šalies regionuose bei Norvegijoje, informacinius renginius. Projektui baigiantis bus įsteigtas trišalio dialogo komitetas bei vykdomos pilotinės trišalės de-

Jonavos profesinių sąjungų susivienijimo pirmininke vienbalsiai išrinkta Birutė Daškevičienė.

nukelta į 2 psl.

PROFSĄJUNGŲ VAIDMUO GINANT ŠIUOLAIKINES SOCIALINES ŽMOGAUS TEISES

Romualdas Povilaitis, doc., Aleksandro Stulginskio universiteto (ASU) profesinės sąjungos pirmininkas, Lietuvos žmogaus teisių gynimo asociacijos pirmininkas

Žmogaus teisių sistemoje socialinės teisės užima svarbią vietą. Tai lemia jų ryšys su šiuolaikine vertybių sistema, dominuojančia išsivysčiusiose šalyse, visų pirma – Europoje. Po antrojo pasaulinio karo labai išaugęs pragyvenimo lygis, mokslo ir technikos pažanga bei kitos priežastys, suformavo vartotojų visuomenę, kuriai materialinė, buities gerovė, socialinė sauga tapo labai reikšmingomis vertybėmis. Teisė į darbą, sveikatos ir socialinę saugą, mokslą, saugų darbą, vienodą moterų ir vyrų apmokėjimą už tą patį darbą ir kitos teisės, įtvirtintos tarptautiniuose dokumentuose ir didesniu ar mažesniu laipsniu, virto realybe.

Socialinės teisės, kurių svarbi ypatybė yra ta, kad jos turi tendenciją nuolat kisti, tapo kasdieniu europiečio rūpesčiu, tuo metu kitos, pirminės žmogaus teisės, dėl kurių atkakliai kovota ankstyvojo kapitalizmo ir industrinės visuomenės epochoje – individo teisė į gyvybę, laisvę, privačią nuosavybę, žodžio, sąžinės, susirinkimų laisvę ir kitos, tapo mažiau aktualios, nes yra realizuotos.

Antra vertus, socialinių teisių reikšmė lėmė ne tik Vakarų visuomenės orientavimąsi į materialines vertybes, bet ir tai, kad darbas, sveikata, pajamos, išsilavinimas, iš tiesų visiems labai svarbūs dalykai, užtikrinantys šiuolaikinio žmogaus saugumą, orumą, dvasinį komfortą, gyvenimo kokybę.

Tačiau socialinės teisės ne visiems vienu metu tapo aktualios. Valdantiems kapitalą, disponuojantiems pakankamu turtu, jų tarsi nereikia. Šiai žmonių grupei kur kas aktualesnės pirminės teisės, jie nori laisvės (taip pat ir nuo mokesčių), savo turto apsaugos, teisės į privačią nuosavybę, valstybės nesikišimo į jų veiklą. Kuo didesnis pasiturinčių ir turtingų žmonių sluoksnis, tuo daugiau žmonių, kuriems socialinės teisės nėra prioritetas. Lietuvoje dominuoja kuklias pajamas gaunantys žmonės, gausu skurstančių, o vidutinis sluoksnis nežymus, todėl socialinės teisės aktualios absoliučiai daugumai žmonių. Atsižvelgiant į tai, kaip šios teisės įtvirtintos įstatymuose bei poįstatyminiuose aktuose ir kaip jos realiai funkcionuoja, labai priklauso visuomenės pažanga.

Sveiki, išsilavinę, materialiai aprūpinti žmonės pasitiki savimi ir savo valstybe, yra kūrybingi, aktyvūs, optimistiškai žvelgia į ateitį. Žinoma, jei jų pirminės teisės būti laisvais taip pat yra garantuotos, jei šalyje egzis-

tuoja pilietinė visuomenė, o valdžia kontroliuojama piliečių.

Socialinės teisės mūsų šalyje garantuojamos Konstitucija, įstatymais, ginamos nevyriausybinių organizacijų, profesinių sąjungų. Įstatymai leidžia profesinėms sąjungoms tai daryti. Tačiau pokomunistinėse šalyse yra pakankamai daug šiai veiklai kliudančių veiksnių. Vienas iš jų – sovietinis (tariamai socialistinis) palikimas. Akivaizdu, kad mus dar tebeslegia dešimtmečių patirtis, kai profesinės sąjungos buvo valstybės priedėlis, nepajėgios veikti savarankiškai ir iš esmės tarnavo totalitariniams arba autoritariniams režimams. Ši praeitis daugeliui suformavo neigiamą požiūrį į profsąjungas, skatino nepasitikėjimą jomis.

Antra vertus, akivaizdu, kad tuo pat metu tebeegzistuoja nostalgija sovietinėms profsąjungoms, kurios, būdamos tarpininku tarp visuomenės ir valstybės, dalino žmonėms kai kurias materialines gėrybes ir teikė deficitines paslaugas. Dėl vyresnio amžiaus žmonių sąmonėje įsigalėjusio sovietinių profsąjungų stereotipo, nesuprantama tikroji šiandieninių profesinių sąjungų paskirtis. Nesulaukdami iš šiuolaikinių profsąjungų anksčiau dalintų „gėrybių“, dirbantieji dažnai automatiškai skeptiškai jas vertina. Žinoma, ne mažiau kliūčių sėkmingai profsąjungų veiklai sukuria atgimusi rinkos ekonomika.

Darbdaviai sėkmingai naudojami darbuotojų netikėjimu profsąjungų galimybėmis ginti jų interesus. Dažnai patys nesuvokdami kokią naudą jiems gali duoti profesinės sąjungos, nes, joms nesant, nepatyrė nei baimės dėl jų veiklos, nei susitarimo su jomis naudos. Jei darbdavys nesuvokia, kad susitarimas su aktyviai veikiančia profesine sąjunga gali sumažinti jo nuostolius konflikto atveju, padidinti drausmę kolektyve, skatinti darbuotojus geriau dirbti, padėti jam atlikti kai kurias funkcijas (pvz. švietimo, kvalifikacijos tobulinimo, darbo saugos), priežasčių reikia ieškoti ne tik atgimusio lietuviško kapitalisto psichologijoje, bet ir įstatymų spragose.

Profesinių sąjungų veikla agrariniame sektoriuje, dėl minėtų priežasčių, susiduria su specifiniais, dar didesniais sunkumais. Juos, visų pirma, lemia valstietiškas mentalitetas. Kaimo žmogus, būdamas stambesniu ar smulkesniu savininku, visada buvo didesnis individualistas nei miesto darbininkas. Tiesa, kaimietis tuo

pat metu buvo ir bendruomeniškas, tačiau jo bendruomeniškumas išplaukė ne iš profesinio ir samdomo darbo bendrumo kaip fabrike, o iš teritorinio bendrumo – bendrų tradicijų, religijos. Nepaisant didelių totalitarinės valstybės pastangų, sovietinis kolūkietis Lietuvoje liko artimesnis tradiciniam žemdirbiui negu miesto proletarui.

Mentalitete užkoduotas individualias žemdirbio savybes dar labiau sustiprino grįžimas į rinką. Lietuviško kaimo žmogaus uždaramą ir nepasitikimą kitais, ryškiai iliustruoja tai, kad iki šiol tikros žemdirbių kooperacijos mūsųose dar nėra. Kaime (provincijoje) ryškesnis skeptiškumas naujovėms, lėtumas, tuo labiau, kad aktyviausi kaimo žmonės išėjo į verslą ir tapo darbdaviais, o lyderių deficitas – viena iš didžiausių kaimo raidos problemų. Antra vertus, sparti šiuolaikinio kaimo deagrarizacija (iš esmės ji reiškia kaimo deruralizavimą, esminių jo požymių nykimą apskritai), didžiąją kaimo gyventojų dalį paverčia samdomais darbininkais, tačiau jų mentalitetas taip greitai nesikeičia.

Šias kaimo žmogaus mentaliteto apraiškas nesunku pastebėti agrarinio profilio profesinėse ir aukštosiose mokyklose, todėl profesinėms sąjungoms jose veikti sunkiau nei kitur. Problemos sprendimą galima prognozuoti su vakarietiškos patirties sklaida, kurią atsineša užsienyje dirbęs ir į tėviškę grįžęs jaunimas. Jis, beje, neturi stereotipų profsąjungų atžvilgiu, būdingų senajai kartai.

Pastaraisiais metais akivaizdžiai didelė visuomenės ir valstybės (valstybinės valdžios) priešprieša, pasireiškianti ne tik žmonių nepasitikėjimu valstybės institucijomis, bet ir protesto akcijomis bei nevieša valdžios kritika (pvz. socialiniuose interneto tinkluose).

Visuomenės protestas išsilieja spontaniškai, bet dėl pilietinės visuomenės silpnumo neduoda tokio rezultato, kokį galėtų duoti. Tai paliudijo labai platų rezonansą sukėlę įvykiai Garliavoje. Dar daugiau, pozityvi piliečių energija gali virsti radikaliais, negatyviais visuomenei veiksmais arba tiesiog iširti tiems emigruojant iš šalies. Viena iš priežasčių – profesinių sąjungų silpnumas. Paradoksas – visuomenei socialinės teisės – labai svarbios, tačiau profesinės sąjungos, kurių paskirtis jas ginti ir kurios tai gali daryti efektyviausiai, dėl tų pačių visuomenės narių pasyvumo – nepajėgios juos pakankamai apginti.

Romualdas Povilaitis.

Nepaisant to, profesinės sąjungos šiuo metu turi potencialiai dideles galimybes atstovauti visuomenei, apriboti valstybės kėsiniams į pirmines piliečių teises bei priversti ją ginti dirbančiuosius nuo darbdavių.

Analizė rodo, kad profesinių sąjungų autoritetą visuomenėje lemia du esminiai dalykai: jų veiklos ryškumas ir šios veiklos rezultatai. Svarbi ir pati veikla, kuri turėtų būti kuo aiškiau pristatoma ir propaguojama visuomenėje. Dirbantieji turi žinoti, kokie, nors ir nedideli jų būvio pagerėjimai, tapo realybe ne kieno kito, o prisidėjus profesinėms sąjungoms. Dar viena sėkmingos profsąjungų veiklos sąlyga – bendradarbiavimas su kitomis nevyriausybėmis organizacijomis. Visų pirma, žmogaus teises ginančiomis asociacijomis. Pastaruoju metu Lietuvoje susidarė tokia situacija, kad dauguma tokių organizacijų (beje, veikiančių jų nėra daug) linkusios atsiriboti nuo socialinių žmogaus teisių, aktualių daugumai Lietuvos gyventojų, o koncentruotis į pirmines individo teises arba ginti kai kurių, dviprasmiškai vertinamų, mažumų interesus. Tai rodo, kad tik bendromis ir organizuotomis pastangomis mūsų šalyje galima užtikrinti socialinę gerovę ir socialinę taiką.

AKTYVĖJA JONAVOS PROFESINIŲ SĄJUNGŲ SUSIVIENIJIMO VEIKLA

atkelta iš 1 psl.

rybos, parengtas trišalės sutarties projektas.

Konferencijos svečiai Vytautas Venckūnas, Edmundas Gedvila ir Alfonsas Meškauskas pasidžiaugė Jonavos profesinių sąjungų susivienijimo iniciatyva atnaujinti veiklą, palinkėjo sėkmės įgyvendinant numatytus tikslus. Visi svečiai pastebėjo didžiausią profesinių sąjungų trūkumą – jos nėra vieningos, o nariai išsibarstę po daugelį mažų įmonių. Galimas problemos sprendimas – visų profsąjungų jungimasis ir bendros veiklos skatinimas.

Susirinkusiems perskaityti Lietuvos darbo federacijos (LSF) bei Lietuvos profesinių sąjungų konfederacijos (LPSK) sveikinimo lai-

kai, kuriuose džiaugiamasi vėl suaktyvėjusia Jonavos profesinių sąjungų veikla bei linkima sėkmės.

Tvirtinant Jonavos profesinių sąjungų susivienijimo naująją įstatų redakciją, nutarta dar kartą aptarti kelis įstatų punktus, kurie kėlė daugiausiai diskusijų ir nebuvo sutarta dėl galutinių šių punktų formuluočių. Po neilgų diskusijų, delegatai balsuodami nusprendė, jog nario mokesčio mokėjimo tvarką ir dydį susivienijime nustatys taryba. Atskaitinės konferencijos bus organizuojamos kas dveji metai, o esant poreikiui, bus regiamos dažniau. Įstatuose taip pat įtvirtinta, jog nuo šiol susivienijimo veikloje, be balsavimo teisės, galės dalyvauti ne tik profesinės sąjungos, bet ir darbo tarybos.

Surenkti pirmininko, pavaduotojo ir reviz-

zinės komisijos rinkimai. Jonavos profesinių sąjungų susivienijimo pirmininke vienbalsiai išrinkta Birutė Daškevičienė. Pirmininkės pavaduotoju išrinktas Juozas Adomaitis.

Konferencijoje dalyvavo 27 delegatai iš įvairių Jonavoje įkurtų profesinių sąjungų, atstovaujantys skirtingoms organizacijoms: Jonavos suaugusiųjų švietimo centrui, Jonavos Jaunimo mokyklai, Jonavos darbininkų sąjungai, AB „Achema“ darbininkų sąjungai, AB „Achema“ fil. „Achemos poliklinika“, UAB „Agrochema“, „Achemos“ darbuotojų profesinei sąjungai, UAB „Achempak“, UAB „Jonavos paslaugos“, AB „Jonavos šilumos tinklai“, VšĮ „Jonavos ligoninė“, Jonavos rajono savivaldybės administracijos darbuotojų profesinei sąjungai, LDF „Kauno geležinkelinių profesinė sąjunga“.

Savo apsilankymu susirinkusius pagerbė Jonavos rajono savivaldybės atstovai: meras Mindaugas Sinkevičius bei vicemeras Vytautas Venckūnas. Apsilankė ir darbdavių organizacijų atstovai: Jonavos verslininkų darbdavių asociacijos pirmininkas Edmundas Gedvila ir Kauno prekybos, pramonės ir amatų rūmų Jonavos atstovybės vadovas Alfonsas Meškauskas.

Jonavos profesinių sąjungų susivienijimas kviečia visas Jonavos mieste ir rajone veikiančias profesines sąjungas ir darbo tarybas prisidėti prie bendros veiklos.

Jonavos profesinių sąjungų susivienijimo informacija

SADM SIEKIS – FORMUOTI BENDRĄ ŠVIETIMO, ŪKIO IR SOCIALINĘ POLITIKĄ

atkelta iš 1 psl.

850 litų iki tūkstančio litų. Šis sprendimas ypač buvo kritikuojamas smulkiojo verslo atstovų, o viešojoje erdvėje pasipylė informacija apie neteisėtus darbdavių mėginimus priversti darbuotojus sutikti su trumpesne darbo diena ir mažesniu darbo užmokesčiu. Kokia situacija dabar? Kiek realiai padidinto darbo užmokesčio pasiekia jo gavėjus, kaip tai veikia būtiniausių prekių ir paslaugų mažmeninės kainas, kaip, padidėjus darbo užmokesčio sąnaudoms, verčiasi biudžetas?

- Nuo 2013 m. sausio 1 d. Vyriausybei padidinus minimalią mėnesio algą iki 1000 Lt, ją gaunantis darbuotojas, kuriam netaikomas papildomas neapmokestinamųjų pajamų dydis, atskaičius gyventojų pajamų mokestį, sveikatos draudimo ir valstybinio socialinio draudimo įmokas, gauna 824,5 Lt per mėnesį. Kai MMA buvo 850 Lt, jis „į rankas“ gavo 715 Lt.

Padidinus minimalų mėnesio atlyginimą, valstybės ir savivaldybių biudžetams teko didesnė našta, tačiau, didėjant įmokoms į „Sodros“ ir Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžetus, Finansų ministerijos apskaičiavimais, bendra nauda viešiesiems finansams turėtų siekti apie 27 mln. Lt. Kaip darbo rinka reaguoja į MMA pakėlimą, stebi darbo grupė, sudaryta prie Lietuvos Respublikos trišalės tarybos: ar nedidėja įmonių bankrotų skaičius, nedaugėja darbuotojų atleidimų bei dirbančiųjų ne visą darbo laiką darbuotojų skaičius. Darbo grupė, įvertinusi įmonių padėtį, iki 2013 m. balandžio 1 d. Trišalė taryba pateiks siūlymus, kaip palengvinti našta verslui dėl MMA padidinimo, jei paaiškės tokia esant.

- Socialinės apsaugos ir darbo ministerija siūlo priemones, kurios turėtų skatinti nedirbančius žmones gyventi ne iš pašalpų, o įsidarbinti, taip pat aktyviau dalyvauti daugiabučių renovacijos procese. Minėtas nuostatas turėdantis įtvirtinti Piniginės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo projektas šiuo metu pateiktas derinti suinteresuotoms institucijoms ir visuomenei. Kokios kritikos sulaukė įstatymo projektas?

- Ši tema visados labai jautri: vieni mano, kad valstybė padeda nepasiturintiems per mažai, o kiti – kad socialinė parama neskatina žmogaus siekti darbinio pajamų, ir krauna našta ant dirbančiųjų pečių. Socialinė parama įvairiomis formomis yra visose civilizuose valstybėse, kad ir kokios turtingos jos būtų. Deja, ne visi žmonės kiekvienu savo gyvenimo periodu turi pakankamai pajamų. Mūsų tikslas – kad socialinė parama būtų skiriama taikliai, nešvaistant, bet ir neaplenkiant to, kam tikrai jos reikia. Prieš metus pradėtas projektas, kai penkios pilotinės savivaldybės skirstė socialinę paramą, turėdamos daugiau galių spręsti – pasiteisino – sutaupyti 24 mln. litų. Tai skatina mus ir toliau eiti šia linkme, – turėdamos daugiau galių, savivaldybės įgauna ir daugiau atsakomybės, gali lanksčiau taikyti įstatymo suteikiamas priemones. Ateinančiais metais socialinės pašalpos skyrimas turėtų tapti savarankiška visų savivaldybių funkcija.

Esame parengę Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo projektą. Pakeitimai sudarys sąlygas didinti nepasiturinčių gyventojų integraciją į darbo rinką, mažins ilgalaikę priklausomybę nuo

A.Pabedinskienė: „Vieni mano, kad valstybė padeda nepasiturintiems per mažai, o kiti – kad socialinė parama neskatina žmogaus siekti darbinio pajamų, ir krauna našta ant dirbančiųjų pečių“.

piniginės socialinės paramos sistemos ir piktnaudžiavimo parama galimybes, skatins daugiabučių renovaciją. Projektas dar tik pateiktas svarstyti visuomenei ir suinteresuotoms institucijoms, tad laukiame įvairių nuomonių ir siūlymų.

Šalies Prezidentė Dalia Grybauskaitė ne kartą yra akcentavusi jaunimo nedarbo Lietuvoje problemą ir teigė, kad šis reiškinys negali būti dangstomas dėl emigracijos pagerinta statistika. Kaip nepateisinamą Prezidentė įvardijo Lietuvos darbo biržos neveiknumą šiuo klausimu. Darbo birža turėtų ne tik statistiškai registruoti bedarbius, o realiai padėti jiems susirasti savo vietą darbo rinkoje, tai savo pasisakymuose ne kartą esate minėjusi ir Jūs, ministrė. Kokių realių poslinkių, siekiant kokybiškesnių darbo biržos paslaugų, jau yra ir ko galime tikėtis?

- Lietuvos darbo birža (LDB) iš tiesų turi būti ta vieta, kurioje žmogus gali rasti efektyvią pagalbą ieškodamas darbo. Nors LDB keičiasi, bet tą keitimąsi reikia spartinti. Bus kreipiamas dėmesys ne vien į tai, ką siūlo gerinti darbdaviai, kitos institucijos ar ministerija, teritorinių darbo biržų direktoriai, bet ir į tai, ką mato tobulintino patys darbuotojai, kasdien aptarnaujantys besikreipiančius darbdavius ir ieškančius darbo žmones. Apibendrinus visus pastebėjimus, iki 2013 m. kovo 15 d. bus parengti siūlymai Lietuvos darbo biržos pertvarkai.

Apskritai kalbant, gyventojų užimtumo didinimas yra vienas šios Vyriausybės prioritetų. Numatyta, kad daugiausia dėmesio bus skiriama jaunimui įtraukiant į įvairias veiklas, tačiau itin aktyvios priemonės numatomos į darbo rinką įtraukiant kitas socialines grupes – vyresnio amžiaus žmones, neįgaluosius, bedarbius, emigrantus ir kitus.

Šiuo metu suburta Tarpžinybinė darbo grupė užimtumo didinimo klausimus spręsti, kuriai vadovauju. Šalia jos veiks ir ekspertų bei jaunųjų verslininkų patariamasis tarybos. Minėtoje grupėje, sudarytoje iš įvairių valstybės ir nevyriausybinės institucijų, verslo atstovų, jau esame trumpai aptarę pagrindines kryptis ir gaires dėl užimtumo didinimo, o iki birželio 1 d. Vyriausybei turime pateikti Užimtumo didinimo 2014–2020 m. strategijos projektą.

Sprendžiant užimtumo problemas labai

svarbu, kad švietimo, ūkio ir socialinė politika eitų viena kryptimi. Turime rengti tokius specialistus, kurių reikia darbo rinkai, ugdyti žmonių verslumą, kartu kuriant patrauklias sąlygas verslui veikti, remiant įdarbinančius labiausiai socialiai pažeidžiamus asmenis ir pan. Užimtumą didinti padėsiančios priemonės turi būti labai tikslingai orientuotos į kiekvieną socialinę grupę.

Kalbant apie jau vykdomas priemones, galėčiau paminėti, kad šiuo metu kaip tik baigiami du LDB projektai, vykdyti iš Europos socialinio fondo lėšų, skirti integracijai į darbo rinką silpnesnėms visuomenės grupėms, tačiau tęsiamas jaunimo užimtumo didinimui skirtas projektas, planuojamas dar vienas. Tai dvejų metų trukmės Europos socialinio fondo projektas, skirtas jaunimui, kuris prasidės nuo antro šių metų ketvirčio. Nedirbantys ir nesimokantys jaunuoliai nuo 16 iki 25 metų, turintys pagrindinį arba vidurinį išsilavinimą, bet neturintys profesinės kvalifikacijos, bus integruojami į darbo rinką. Bus siekiama sukurti ir diegti ilgalaikės intensyvios socialinės reabilitacijos ir paruošimo užimtumui darbo rinkoje pagalbos sistemą. Padedant ieškoti darbo, suteikiant žinių, kurių jaunuoliai galbūt neturi, nes net nežino, kad jas galima gauti ir kur ieškoti, tam tikrais atvejais teikiant ne vien socialinę, bet ir psichologinę pagalbą, taikant neformaliojo ugdymo metodus, jaunuoliams bus diegiami trūkstanti įgūdžiai, kad jie toliau mokytųsi, dirbtų, nebektų užribyje, taptų savarankiški.

Visų gyvenimas skirtingas, juk gali atsitikti taip, kad jaunuolis augo tokioje aplinkoje, kad nebuvo iš ko imti tinkamo pavyzdžio... Valstybė, galvodama apie ateitį, negali numoti ranka į tą potencialą, kuris tarsi praslysta per dabartinį ugdymo, profesinio orientavimo tinklą, neišnaudotas. Tikimės, kad kompetentingiems specialistams bendraujant su jaunuoliais jų aplinkoje, pavyks juos įtraukti į aktyvią veiklą, jie užsikabins ir toliau patys dės pastangas neiškristi iš darbo rinkos ir visuomenės.

2013 m. sausį, darbą pradėjo privaloma ikiteisminio darbo ginčų nagrinėjimo institucija – Darbo ginčų komisija. Šalyje veikia 13 darbo ginčų komisijų, kurios sprendžia individualius darbo ginčus. Kokia komisijos darbo praktika jau yra, kokie skundai dominuoja?

- Nuo metų pradžios darbo ginčų komisijos jau išnagrinėjo beveik 350, šiuo metu nagri-

nėjama dar apie 300 darbo ginčų. Dominuoja darbo užmokesčio, galutinio atsiskaitymo, dienpinigių, išeitinių išmokų neišmokėjimo klausimai. Viena kita byla pasitaiko dėl materialinės žalos atlyginimo, dėl mokesčio už profilaktinį sveikatos patikrinimą mokėjimo. Daugumoje bylų yra visiškai ar iš dalies patenkinami pareiškėjų reikalavimai. Apie kevirtadalis darbo ginčų bylų nutraukiama ar iš viso nenagrinėjama, nes šalys susitaria dar iki darbo ginčų komisijos posėdžio, maždaug kas dešimta pabaigiama taikos sutartimis.

Didelę patenkintų ieškovų prašymų dalį sudaro prašymai išieškoti tam tikras išmokas, susijusias su darbu, arba panaikinti drausmines nuobaudas. Yra nemažai atvejų, kai keli tos pačios įmonės buvę ar esami darbuotojai, teikia prašymus darbo ginčų komisijai. Beveik visais atvejais darbuotojai kreipiasi dėl kelių ar keliolikos reikalavimų (pavėluoto darbo užmokesčio ir piniginės kompensacijos, dienpinigių, vidutinio darbo užmokesčio, delspinigių, išeitinių išmokų, pravaikštų, prastovų ir kt.). Tai rodo, kad sistema pradeda veikti, o žmonės seniai laukė tokios galimybės.

- Susitikimuose su profesinių sąjungų atstovais ministrė ne kartą akcentavo socialinio dialogo svarbą, dėkojo už iniciatyvas, žadėjo, jog ateityje bus siekiama konstruktyvaus bendradarbiavimo, visiems socialiniams partneriams naudingų sprendimų, pažangesnės socialinės apsaugos ir darbo politikos. Šiame kontekste lieka neišskios Darbo kodekso įstatymo nuostatų keitimo gairės. Viešai kalbama, kad planuojama revizuoti Darbo kodeksą, tik neaišku, kuria kryptimi tas revizavimas vyks. Ar darbo santykių liberalizavimo prasme, o tai susilpnintų samdomų darbuotojų pozicijas ir sumažintų socialines garantijas, ar darbdavių įsipareigojimų ir atsakomybės didinimo kontekste?

- Pakeitimai turi būti naudingi visiems socialiniams partneriams, ne tik jų daliai. Todėl bus žiūrima kompleksiskai: siekiama darbo santykių lankstumo ir socialinių garantijų saugumo balanso. Dar anksti kalbėti apie konkrečius punktus, tai ne vieno mėnesio darbas, todėl neišvengiamai, dėl visų siūlymų bus diskutuojama su profesinių sąjungų, darbdavių atstovais, plačiąja visuomene.

- *Ačiū Jums už pokalbį.*

METINIAME PASITARIME ĮVARDINTI EILINIŲ POLICIJOS PAREIGŪNŲ SKAUDULIAI

Ekonominiu sunkmečiu sumažėjęs Policijos departamento finansavimas privedė iki absurdo: dėl lėšų stygiaus, rajone kartais dirba tik vienas policijos ekipažas. Lygia-grečiai pareigūnai nuolat prižiūrimi naujai ikurtų Imuniteto tarnybų, kurios grasina patikrinimais poligrafu arba siekia kontroliuoti pareigūnų namuose esančių šaldytuvų turinį, komisariatuose dirbantys Policijos departamento tyrėjai užversti darbais, kuriuos pagal įstatymus turėtų atlikti prokurorai.

GYVENTOJAI POLICIJOS DARBĄ VERTINA PALANKIAI

Vasario 5 dieną, Policijos departamente vyko metinis pasitarimas. Jo metu aptarti praėjusių metų policijos veiklos rezultatai bei pristatyti šių metų veiklos prioritetai.

Policijos generalinis komisaras Saulius Skvernelis atkreipė pasitarime dalyvavusių politikų dėmesį, kad nuo 2008 m. policijos biudžetas sumažėjo 24,4 proc. (arba 205 mln. litų). „Traukitis ir optimizuotis visuomet galime, bet turi būti tam tikros ribos“, – pabrėžė S. Skvernelis.

Policijos vadovas pasidžiaugė, kad nepaisant mažėjančio finansavimo, gyventojai gana palankiai vertina policijos darbą ir pasitiki pareigūnais. Svarbiausia, pasak jo, gyventojai nori matyti kuo daugiau policininkų ir pageidauja efektyvaus ir operatyvaus reagavimo į pagalbos šauksmą. Tačiau dėl lėšų stygiaus tai padaryti neįmanoma, nes nenormalu, kai visame rajone dirba tik vienas policijos ekipažas.

Šiai nuomonei pritarė ir Lietuvos vidaus reikalų sistemos respublikinės profesinės sąjungos (LVRSRPS) pirmininkė Loreta Soščekienė: „Pastarusius ketverius metus, ypač įvairių švenčių progomis, garbingi valdžios vyrai negailėjo pagyrų policijos pareigūnams. Bet visiems statutiniams pareigūnams patinka konkretumas, tad labiausiai motyvuotų dirbti ne pagyros, o gerokai išaugę skaičiai policijos biudžete.“

IMUNITETO TARNYBOS VEIKLOS METODAI KELIA ABEJONIŲ

L. Soščekienė savo pranešime akcentavo dvi pagrindines problemas: Imuniteto tarny-

bos darbą ir ikiteisminį tyrimą atliekančių pareigūnų darbo kokybę bei turimus krivius.

„Reikia pripažinti, kad 2011 metais įkurtos Imuniteto valdybos atsiradimas, sukėlė nemenkas diskusijas tarp pareigūnų. Buvo nuogaustajama, kad Imuniteto valdyba taps įrankiu susidoroti su vadovams neįtikusiais pareigūnais. Mūsų profesinės sąjungos nuomone, Imuniteto valdyba yra reikalinga, kuomet jos veikla atitinka nuostatuose numatytus tikslus ir funkcijas.“

Kitas klausimas – Imuniteto tarnybų veikla apskrityse. Tiksliau, šių tarnybų pareigūnai ir jų veiklos metodai. Ne iš vienos apskrities gauname pranešimus apie arogantišką kai kurių pareigūnų elgesį, panieką dirbantiems kolegoms, grasinimus.

Vieni iš Imuniteto tarnybų vadovų grasina patikrinti pareigūnų namuose šaldytuvus, kiti liepia nedelsiant pateikti paaiškinimus dėl galimo nusizengimo, nes tuomet „nieko nebus“, o kitu atveju pareigūnas bus nubaustas drausmine tvarka. Pasiūlymų patikrinti poligrafu sulaukia ko ne kas antras, net menkiausiu nusizengimu įtariamas pareigūnas.

Susidaro įspūdis, kad kai kurie Imuniteto tarnybos pareigūnai patys turi imunitetą. Nuostatuose nurodyti teisės aktai jiems negalioja, Policijos etikos kodeksas jokia apimtimi jiems netaikomas, o Baudžiamojo proceso kodekso reikalavimai yra privalomi tik kitiems policijos pareigūnams“, – kalbėjo Loreta Soščekienė.

Pirmininkė tikisi, kad darbas Imuniteto tarnyboje netaps privilegija, suteikiančia teisę chamiškam elgesiui su kolegomis.

TYRĖJAI PAVERTI PROKURORŲ PASIUNTINUKAIS

Kitą opią policijos sistemos problemą, pasak L. Soščekienės, ikiteisminį tyrimą atliekančių pareigūnų darbo kokybę ir turimi kriviai: „Didelė dalis tarnybinių patikrinimų šių pareigūnų atžvilgiu atliekama dėl to, kad buvo pažeisti BPK reikalavimai, tyrimas vilkinamas, ne laiku atlikti tam tikri procesiniai veiksmai“.

Baudžiamojo proceso kodekse (BPK)

įtvirtinta, kad ikiteisminį tyrimą organizuoja ir jam vadovauja prokuroras, tačiau jokiam BPK straipsnyje nenurodyta, kad ikiteisminio tyrimo veiksmus už prokurorą atlieka ikiteisminio tyrimo pareigūnas.

Profesinės sąjungos vadovės teigimu, situacija nesikeičia metų metus, apie ją žino tiek apskričių, tiek komisariatų vadovai, bet pyktis su prokuratūra niekas nenori.

„Pareiškimas dėl bylos užbaigimo teismo baudžiamuoju įsakymu, nutarimas dėl baudžiamųjų bylų sujungimo, nutarimas atskirti ikiteisminį tyrimą, prašymas priimti nutartį dėl kratos, paskelbimo įtariamajam apie galimybę kreiptis į teisėją dėl proceso užbaigimo teismo baudžiamuoju įsakymu protokolas, nutarimas gauti rašytinę informaciją iš telekomunikacijų tiekėjų – tai dažniausiai pasitaikantys procesiniai dokumentai, kuriuos rašo mūsų tyrėjai. Kai kurių šių procesinių dokumentų apimtis ne vienas ir ne du lapai. Bylą kontroliuojančiam prokurorui belieka tik garbingai pasirašyti“, – sako L. Soščekienė.

BPK 220 str. 4 d. nurodyta, kad kaltinamojo akto nuorašą prokuroras įteikia kaltinamajam. Suprantama, tai nėra taip paprasta, galbūt šis gyvena kitoje vietovėje, ar apskritai neturi nuolatinės gyvenamosios vietos, niekur nedirba. Prokurorai šią problemą kuo ramiausiai perkėlė ant tyrėjų pečių. Dabar kaltinamųjų paieška užsiima ikiteisminį tyrimą atliekės pareigūnas. Yra net paruoštas laisvos formos „Patvirtinimas“, kad kaltinamasis aktas įteiktas. Gaištamas tyrėjų laikas, dažnai naudojamas policijos transportas.

„Galima sakyti, kad policija ir prokuratūra turi vieną tikslą ir šioms institucijoms reikia bendradarbiauti, padėti viena kitai. Jei aukščiau paminėti atvejai būtų pavieniai, nesitęstų metai iš metų, jei prokurorai išimtiniais atvejais prašytų padėti, o nereikalautų už juos dirbti nuolat, neverta būtų apie tai net kalbėti. Tyrėjai pavirsti prokurorų pasiuntinukais, kurie, surašę prokuroro vardu procesinį dokumentą, leidžia į prokuratūrą parašo, o paskui į apylinkės teismą gauti teisėjo sutikimą“, – pareigūnų darbo realijas apibūdino profesinės sąjungos vadovė.

»»SVARBU««

✓ ĮKURTA NAUJA PROFESINĖ SĄJUNGA

Lietuvos paslaugų sferos darbuotojų profesinė sąjunga informuoja, jog 2013 m. vasario 12 d., UAB „First Data Lietuva“ įkurta darbuotojų profesinė sąjunga, vienijanti dvidešimt įmonės darbuotojų. Pirmininku išrinktas Algimantas Draugelis.

„First Data“ – pirmaujantis nepriklausomas mokėjimo operacijų apdorojimo operatorius Europoje. Savo paslaugas pristatantis Austrijoje, Vokietijoje, Graikijoje, Airijoje, Italijoje, Latvijoje, Lietuvoje, Olandijoje, Slovakijoje, Ispanijoje ir Jungtinėje Karalystėje. Europos, Viduriniųjų Rytų ir Afrikos regione turintis daugiau nei 6 700 darbuotojų ir daugiau nei 100 klientų 27 šalyse.

UAB „First Data Lietuva“ – elektroninių mokėjimų apdorojimo centras Lietuvoje, kuris pradėjo savo veiklą 1995 metais ir teikia paslaugas realaus laiko režimu visą parą 365 dienas per metus. Pagrindinės centro funkcijos – elektroninių mokėjimų duomenų apdorojimo operacijos kortelių išleidėjams ir priėmėjams, duomenų pasikeitimo su vietiniais ir tarptautiniais bankais bei kitų mokėjimų schemų operacijos. Atliekama techninė elektroninių kortelių skaitytuvų (EKS) tinklo priežiūra, operacijų monitoringas bei kortelių personalizavimas.

Šiuo metu bendrovėje dirba 83 darbuotojai.

Lietuvos paslaugų sferos darbuotojų profesinės sąjungos informacija

Baigdama savo pranešimą, LVRSRPS pirmininkė L. Soščekienė teigė, kad tiek Policijos departamento, tiek profesinės sąjungos tikslas – vienas – policija turi tapti prestižine tarnyba, kurioje dirbtų išsilavinę ir sąžiningi pareigūnai.

Pirmininkė dar kartą akcentavo, kad konkurencingas darbo užmokestis ir tvirtos socialinės garantijos būtų visų persitvarkymų policijos sistemoje pamatas.

Policijos departamente vykusiame metiniame pasitarime dalyvavo ir Vidaus reikalų ministerijos viceministras Žimantas Pacevičius, Seimo Teisės ir teisėtvarkos komiteto vadovas Julius Sabatauskas, Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto vadovas Artūras Paulauskas, Generalinis prokuroras Darius Valys ir kiti.

LVRSRPS informacija

ASOCIACIJOS „LPSK JAUNIMAS“ VADOVAI PERRINKTI NAUJAI KADENCIJAI

Asociacijos „LPSK Jaunimas“ aktyvas.

Metų pradžioje įvykusioje asociacijos „LPSK Jaunimas“ ataskaitinėje–rinkiminėje konferencijoje Goda Neverauskaitė išrinkta tęsti pradėtą jaunimo organizacijos veiklą.

Pristatydama darbotvarkę, konferenciją pradėjo Goda Neverauskaitė – „LPSK Jaunimas“ pirmininkė. Konferencijos dalyvius pasveikino Lietuvos profesinių sąjungų konfederacijos generalinė sekretorė Janina Matužienė. Ji ne tik papasakojo apie LPSK veiklą, konfederacijos istoriją ir dabarties iššūkius, bet ir apie pačios „nueitą kelią“ į profesinių sąjungų veiklą.

Iki ataskaitinės–rinkiminės konferencijos,

pirmininkės pavaduotojo pareigas ėjęs Juozas Adomaitis, asociacijos „LPSK Jaunimas“ naujokams papasakojo apie LPSK Jaunimo centro veiklą, jo reorganizaciją į asociaciją „LPSK Jaunimas“ ir naudas, kurias gauna jauni žmonės, būdami šios organizacijos nariais.

Asociacijos pirmininkė Goda Neverauskaitė pristatė veiklos ataskaitą, po kurios Revizijos komisijos pirmininkas Darius Daukantas pateikė atliktos revizijos ataskaitos rezultatus. Konferencijos delegatai abi ataskaitas patvirtino vienbalsiai. Rinkimų metu, pirmininke vėl tapo Goda Neverauskaitė. Tarybos nariais

išrinkti: Inga Ruginienė, Julius Podlipajevs, Juozas Adomaitis, Laimis Roslekas, Deimantė Parutytė ir Jolita Švenčionė.

Revizijos komisijos nariais, po ataskaitinės–rinkiminės konferencijos, išliko tie patys komisijos nariai. Asociacijos pirmininkės pavaduotoju, 2013 m. vasario 2 d. vykusiame asociacijos „LPSK Jaunimas“ posėdyje, vėl išrinktas Juozas Adomaitis.

Pasibaigus konferencijai, dalyviai lankėsi Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos muziejuje.

Asociacijos „LPSK Jaunimas“ informacija

DIDĖJA VAŽIAVIMO IŠLAIDŲ KOMPENSACIJOS MUITINĖS POSTŲ PAREIGŪNAMS

Glaudus profesinių sąjungų ir Muitinės departamento bendradarbiavimas davė rezultatų: nuo 132 iki 360 litų didėja važiavimo išlaidų kompensacija Lietuvos Respublikos muitinės postų pareigūnams, pagal tarnybos pobūdį važiuojantiems tarnybiniams tikslais keleiviniu ar asmeniniu transportu bei vykstančių į tarnybos vietą ir grįžtantiems iš jos.

Važiavimo išlaidų kompensacijos didinimo iniciatyvos autoriai – Klaipėdos teritorinės muitinės darbuotojų profesinė sąjunga. Iniciatyvai pritarė kolegos iš Muitinės darbuotojų regiono profesinės sąjungos bei Lietuvos valstybės tarnautojų, biudžetinių ir viešųjų įstaigų darbuotojų profesinė sąjunga.

Praeitais metais profesinių sąjungų atsto-

vai ne kartą lankėsi, stebėjo ir dalyvavo Muitinės departamento sudarytos darbo grupės, sprendžiančios šią problemą, posėdžiuose.

Susitikimai ir diskusijos nenuėjo veltui. 2013 m. sausio 25 d., Lietuvos Respublikos finansų ministras pasirašė įsakymą Nr. 1K-033 „Dėl Lietuvos Respublikos muitinės postų pareigūnų, pagal tarnybos pobūdį važinėjančių

tarnybiniams tikslais keleiviniu ar asmeniniu transportu, taip pat vykstančių į tarnybos vietą ir iš jos važiavimo išlaidų, išskyrus taksą, kompensavimo taisyklės“.

LVTPS informacija

79-ERIUS METUS GYVUOJANTYS „KAUNO AUTOBUSAI“ PERVEŽA ŠIMTUS TŪKSTANČIŲ KELEIVIŲ

BRONIUS BUČELIS, Lietuvos kelių ir autotransporto darbuotojų profesinių sąjungų federacijos pirmininkas

Minint 79-uosius bendrovės „Kauno autobusai“ veiklos metus, vasario 8-ąją surengtas darbuotojų susirinkimas. Renginio metu sveikinimais pagerbti bendrovės darbuotojai, daugiau kaip 40 metų dirbę autobusų parke.

Bendrovės generalinio direktoriaus padėkos raštai įteikti darbuotojų profesinės sąjungos pirmininko pavaduotojui, autobusų vairuotojui Ignui Brazauskui, autobusų vairuotojui Jonui Bilevičiui ir tekintojui Vaclovui Urbonavičiui.

UAB „Kauno autobusai“ valdybos pirmininkas Jonas Koryzna visus darbuotojus pasveikino su 79-uoju bendrovės įkūrimo gimtadieniu, linkėdamas sėkmės vykdant priimtus įsipareigojimus.

Solidų veiklos gimtadienį švenčiančios įmonės darbuotojams koncertavo Veršvų mokyklos auklėtiniai.

Šventiniame susirinkime dalyvavo bendrovės valdybos pirmininkas Jonas Koryzna,

generalinis direktorius Mindaugas Grigelis, technikos direktorius Kęstutis Derliūnas, ekonomikos ir finansų direktorė Edita Gudišauskienė ir 60 įmonės darbuotojų.

Renginio metu prisiminta uždarnosios akcinės bendrovės „Kauno autobusai“, kuri yra viena seniausių keleivinio transporto įmonių Lietuvoje, istorija.

1934 m. vasario 8 d. Kauno miesto tarybos posėdžio nutarimu Nr. 444 įsteigta autobusų įmonė keleiviams vežti Kauno mieste. Šią datą galima laikyti Kauno viešojo transporto gimimo diena.

Į dabartinę bendrovės „Kauno autobusai“ veiklos vietą, adresu Raudondvario pl. 105, atsikraustyta 1989 m., kuomet Vilijampolėje įkurtas Kauno valstybinis autobusų parko filialas. Kauno valstybinis miesto autobusų parkas 1994 m. reorganizuotas į specialios paskirties uždarają akcinę bendrovę, o kitais metais pervadintas UAB „Kauno autobusai“. Vienintele bendrovės akcininke tapo Kauno miesto savivaldybė.

Bendrovėje dirba 478 darbuotojai, Kauno

Minint 79-uosius bendrovės „Kauno autobusai“ veiklos metus, vasario 8-ąją surengtas darbuotojų susirinkimas.

Renginio metu prisiminta uždarnosios akcinės bendrovės „Kauno autobusai“, kuri yra viena seniausių keleivinio transporto įmonių Lietuvoje, istorija.

mieste ir jo apylinkėse kiekvieną darbo dieną važiuoja 139 autobusai, aptarnaujami 32 skirtingi maršrutai, kurių bendras ilgis siekia 1090 kilometrų.

Kiekvieną darbo dieną 139 autobusai nuvažiuoja apie 30,6 tūkst. kilometro. 2008 m. gruodžio 19 d. oficialiai atsiseikinta su „Ikarus“ markės autobusais, tarnavusiais bendrovei 38 metus. Nuo 1992 metų šiais autobusais mieste nuvažiuota 94 mln. km ir pervežta 330

mln. keleivių. Šiuo metu įmonė kasdien perveža daugiau nei 108 tūkst. keleivių.

2004 m. bendrovė pirmoji šalyje pasirašė ES reglamentą, atitinkantį viešųjų paslaugų sutartį ir ženkliai pagerinusį įmonės veiklos sąlygas.

2007 m. įvestas Kauno viešojo transporto ženklas, o nuo 2007 m. rugpjūčio 1 d. Kauno miesto viešajame transporte galioja bendrasis bilietas bei didžiausia transporto naujovė – naujasis elektroninis bilietas.

LPSK KAUNO REGIONO CENTRUI – 10 METŲ

RAMŪNAS NARBUTAS, LPSK Kauno regioninio centro pirmininkas

Lietuvos profesinių sąjungų konfederacijos (LPSK) Kauno regiono centras (KRC) šiais metais švenčia 10-ąjį gyvavimo ir veiklos gimtadienį.

Kauno regiono centras įkurtas 2003 m. vasario 7 d. Įkūrimo proga surengtą konferenciją prieš dešimtmetį atidarė iniciatyvinės grupės narė Vida Visockienė. Šventiniame renginyje dalyvavo 26 delegatai, kurie atstovavo 23 Kaune veikiančioms profesinėms sąjungoms iš 13 šakinių organizacijų, priklausančių LPSK.

Konferencijos darbe dalyvavo tuometis Seimo narys ir LPSK pirmininkas Algirdas Sysas bei Kauno miesto meras Giedrius Donatas Ašmys. LPSK Kauno regiono centro pirmininke išrinkta Birutė Stonikienė, pavaduotoju – Zigmas Jančiauskas, atsakingą sekretore – Vida Visockienė. Taip pat išrinkta 11 asmenų taryba.

2004 m. kovo 19 d. pirmosios ataskaitinės konferencijos metu pirmininkei Birutė Stonikienėi atsistatydinus dėl išėjimo į pensiją, KRC pirmininku išrinktas vienas iš jo steigėjų, ryšių su visuomene komisijos narys Ramūnas Narbutas.

2012 m. gegužės 12 d. įvykusioje konferencijoje trečiajai kadencijai pirmininku

perrinktas Ramūnas Narbutas. Koordinuoti profesinių sąjungų darbą pirmininkui padeda trys pavaduotojai: pavaduotoja biudžetiniame sektoriui Aušra Papirtienė, pavaduotojas paslaugų sektoriui Bronius Bučelis, pavaduotojas pramonei Zigmas Jančiauskas ir atsakingoji sekretorė Jovita Jančiauskienė. LPSK KRC vienišą apie 4000 narių, kurie atstovauja beveik 12 000 dirbančiųjų.

Nuo 2004 metų KRC atstovai dirba Kauno apskrities darbuotojų saugos ir sveikatos komisijoje prie Kauno valstybinės darbo inspekcijos ir trišalėje komisijoje prie Kauno darbo biržos.

2005 metais, įkūrus Kauno miesto trišalę tarybą, sėkmingai dalyvauja jos darbe. Pasielkia palankių sprendimų darbuotojų atstovams Kau-

Kauno regiono centro pirmoji vadovė Birutė Stonikienė (nuotraukoje dešinėje).

2013 m. vasario 7 d. pirmininkės Rūtos Balčiūnienės kvietimu surengtas jubiliejinis posėdis vyko AB „Kraft foods Lietuva“ darbuotojų profesinės sąjungos kabinete. Nuotraukoje kairėje - Ramūnas Narbutas, KRC pirmininku išrinktas 2004 m. kovo 19 d.

no miesto savivaldybės valdomose įmonėse.

LPSK Kauno regiono centras bendradarbiauja su kolegomis iš Baltarusijos, Lenkijos, Norvegijos, Rusijos, dalyvauja projektuose kaip partneriai su darbdavių organizacijomis.

2013 m. vasario 7 d. pirmininkės Rūtos Balčiūnienės kvietimu surengtas jubiliejinis posėdis vyko AB „Kraft foods Lietuva“ darbuotojų profesinės sąjungos kabinete.

LIETUVOJE VIEŠĖJO PROFSĄJUNGININKAI IŠ BALTARUSIJOS

Sausio pabaigoje Lietuvos valstybės tarnautojų, biudžetinių ir viešųjų įstaigų darbuotojų profesinė sąjunga priėmė delegaciją iš Baltarusijos valstybinių ir kitų įstaigų darbuotojų profesinės sąjungos.

Delegacijos grupės vadovė – Respublikinio komiteto pirmininko pavaduotoja Halina Kalinovskaja.

Svečiai, kartu su LVTPS atstovais, aplankė LR Seimą bei Socialinių reikalų ir darbo komitetą, susitiko su komiteto nariu Mečislovu Zasčiurinsku. Surengta diskusija, kurios metu kolegų profsąjungininkai domėjosi ekono-

mine-socialine Lietuvos padėtimi, migracijos klausimais, Lietuvos narystės Europos Sąjungoje nauda, kitomis šio meto aktualijomis. Po susitikimo komitete svečiams pasiūlyta ekskursija po Seimo rūmus. Tos pačios dienos popietę surengtas susitikimas su Lietuvos profesinių sąjungų konfederacijos generaline sekretore Janina Matuiziene ir LVTPS pirmininke Irena Petraitiene. Diskutuojant aptarti aktualūs profesinių sąjungų klausimai.

LVTPS informacija

Lietuvoje viešėjo delegacija iš Baltarusijos valstybinių ir kitų įstaigų darbuotojų profesinės sąjungos.

Svečiai susipažino su LR Seimo rūmais.

NORVEGAI PADEDA SKATINTI ORŲ DARBĄ LIETUVOJE

PETRAS ALGIRDAS RAUKA, Lietuvos miško ir miško pramonės darbuotojų profesinių sąjungų federacijos pirmininkas

Ankstyvą vasario 8 dienos rytą į Birštoną, kur Lietuvos upių tėvas Nemunas daro daugiausia kilpų, iš įvairių Lietuvos rajonų susirinko per 30 Lietuvos miško ir miško pramonės darbuotojų profesinių sąjungų federacijos tarybos narių, profesinių sąjungų pirmininkų bei socialinių partnerių iš Generalinės miškų urėdijos prie LR aplinkos ministerijos (GMU) ir „Industri Energi“ atstovai. Tarp jų – GMU vyriausiasis patarėjas Andrius Vancevičius, ekonomikas, finansų ir apskaitos skyriaus vedėja Vitalija Charačdienė bei kolega Ole Kristian Paulsen iš Norvegijos.

Norvegija, Islandija ir Lichtenšteinas, susitarę su Europos Sąjungos Komisija, sukūrė specialų „Norway grants“ fondą, kurio lėšomis finansuojami įvairūs projektai.

2013–2014 m. fondas, 15-oje ES šalių narių, nutarė skatinti oraus darbo visiems idėjas bei plėtoti trišalį dialogą, kuriame dalyvauja profesinės sąjungos, darbdavių atstovai ir kolegos (profesinės sąjungos ar darbdaviai) iš Norvegijos. Projektų vykdymą ir finansavimą fondas vykdo per „Innovation Norway“ organizaciją. Lietuvai, trišalio dialogo ir oraus darbo plėtotei, iš minėto fondo 2013–2014 metais skirta per 0,4 mln. eurų.

Lietuvos miško ir miško pramonės darbuotojų profesinių sąjungų federacija gavo 90 proc. „Oraus darbo ir trišalio dialogo“ projekto vertės finansavimą. Dalyvauti projekte paskatino profesinių sąjungų narių apklausos rezultatai: profesinių sąjungų nariai nurodė didesnę žinių ir diskusijų poreikį bei pageidavimą dažniau susitikti su federacijos darbuotojais.

Projekto vadovė, federacijos pirmininko pavaduotoja Inga Ruginienė, dalyvius detalai

supažindino su projektu, jo tikslais, siekiamais rezultatais, kuriuos vainikuotų šakinės kolektyvinės sutarties su GMU pasirašymas.

Projektu numatyta skatinti darbuotojus urėdijose, įmonėse ir organizacijose, gilinti žinias padorus darbo ir socialinio dialogo klausimais. Suplanuoti seminarai, darbuotojų ir darbdavių konferencijos, susitikimai–diskusijos prie apskritojo stalo regionuose ir įmonėse. Siekiama keistis gerą patirtimi pasirašant kolektyvines sutartis ir plėtoti dialogą, kuriame nėra pralaimėjusių, nes susitarus laimi ir darbuotojai, ir darbdaviai.

Svečias iš „Industri Energi“ Ole Kristian, savo pranešime išryškino Norvegijos patirtį organizuojant orų darbą baldų įmonėse. Jis atkreipė dėmesį į projekto svarbą ir sėkmę, kuri priklausys nuo visų jame dalyvaujančių pastangų.

Andrius Vancevičius pranešimą paskyrė „Oraus darbo“ sampratai ir kas įtakoja oraus darbo plėtrą: „Oraus darbas – tinkamos darbo sąlygos, pakankamos pajamos už kokybiškai atliekamą darbą, kurios garantuoja pagrindinius ekonominius, socialinius ir šeimos poreikius, taip pat Darbo kodekso paisymas, pagarba vienas kitam. Orumas – tai asmenybės bruožas, rodantis nuolatinį pasirėmimą ginti, saugoti, palaikyti savo žmogiškąją vertę. Ar galima darbą vadinti oriu, jei dirbant žmogus negali išmaitinti šeimos, darbo sąlygos blogos, nepakenčiamas psichologinis klimatas ir t.t.? Žinoma – ne“.

Andrius Vancevičius atkreipė dėmesį į kolektyvinių sutarčių svarbą. „Kolektyvinė sutartis – efektyvus instrumentas darbuotojų ir darbdavių tarpusavio darbo bei su juo susijusių santykius reguliuoti. Miškų urėdijų kolektyvinėse sutartyse šalys darybų keliu nustato darbo, profesines, socialines ir ekonomines sąlygas bei garantijas, kurios neregamentuotos įstatymų, kitų norminių teisės aktų (papildomos darbo apmokėjimo sąlygos, darbų ir darbuotojų tarifavimas, pašalpų skyrimo tvarka, papildomos nemokamos mokslo ar papildomos kasmetės atostogos ir t.t.), – kalbėjo pranešėjas. Jis paminėjo ir pagerėjusius darbo, ypač gaisrų stebėtojų, įrengus automatizuotą gaisrų stebėjimo sistemą, sąlygas.

GMU ekonomikos, finansų ir apskaitos skyriaus vedėjos Vitalijos Charačdienės pranešimas „Nauja darbo užmokesčio sistema VĮ miškų urėdijose“ palietė giluminę oraus darbo prasmę ir sulaukė didžiausio susidomėjimo. Aдекватus darbo apmokėjimas – svarbiausia oraus darbo sudedamoji dalis. Miškų žinyboje absoliuti dauguma žmonių dirba įtemptai, yra atsidavę darbui, išmanantys ir mokantys dirbti.

Ankstyvą vasario 8 dienos rytą į Birštoną iš įvairių Lietuvos rajonų susirinko per 30 Lietuvos miško ir miško pramonės darbuotojų profesinių sąjungų federacijos tarybos narių, profesinių sąjungų pirmininkų bei socialinių partnerių iš Generalinės miškų urėdijos ir „Industri Energi“ atstovai.

Jeilio (JAV) universiteto mokslininkai, pagal miškų išsaugojimo vertinimą – medynų tūrio priaugio pokyčius 1995–2010 m., miškų kirtimo ir miškingumo priaugio vertinimo 2000–2010 m. duomenis – Lietuvos valstybinius miškus dar su keliomis valstybėmis pripažino geriausiai tvarkomais pasaulyje. Tai – didžiausias Lietuvos miškininkų darbo įvertinimas.

Galime pasidžiaugti, kad net krizė įveikta civilizuotai. Miškininkai sugebėjo be triukšmo dirbti Lietuvos labui. Nebuvo lengva sugretinti dvi–tris pareigybes, kurios neretai reikalauja labai skirtingų žinių, pasiruošimo ir tuo pat metu darbo užmokesčio vidutiniškai buvo sumažintas 27 proc., kai visoje Lietuvoje darbo užmokesčio vidutiniškai sumažintas vos 4–5 procentais.

Pastaraisiais metais miškų urėdijos į Valstybės išdą perveda didžiąją dalį gaunamo pelno, dažnai nepalikant ne tik darbuotojų socialinėms reikmėms, bet ir būtiniausiems miško darbams.

Ar tai teisinga? Ar tokį darbą galime vadinti oriu? Visa gama darbų pelno neneša: miško sodinimas, ugdymas, kelių ir kvartalinių priežiūra, apsauga nuo gaisrų ir t.t. Pelninga yra tik parduodama mediena, o tai susiję su jos paklausa, medienos rūšingumu bei Vyriausybės patvirtintais kirtimo limitais.

Dar kartą priminsiu, ką apie orų–padorų darbą pasisako Tarptautinė darbo organizacija (TDO). Tai – darbo galimybė, kuri yra kokybiška ir užtikrina pakankamas pajamas, saugu-

mą darbo vietoje, socialinę apsaugą šeimoms, geresnes perspektyvas tobulėti bei integruotis socialiai, reikšti savo nuomonę, dalyvauti priimančioms sprendimams, kurie daro įtaką jų gyvenimui, moterų ir vyrų lygybei.

TDO tikslas – siekti visiško ir kokybiško užimtumo visiems, visais lygiais. Oraus darbo būtinybė ir siekiai susiduria su globalizacijos pasipriešinimu.

Sakykime, kad Vyriausybė imasi pastangų sukurti orias–padurias darbo vietas su oriu užmokesčiu. Tuo pat metu globalios jėgos verčia Vyriausybę mažinti darbo užmokesčių ir socialines garantijas bei išmokas. Daugiašalės įmonės perkelia gamybą į šalis, kur atlyginimai ir socialinės garantijos – žemiausios, darbuotojų teisės mažai apsaugotos. Kitais žodžiais tariant, ten nėra stiprių kovotojų už orų darbą.

Oraus darbo problema aktuali visame pasaulyje. Be išsakytų aspektų, problemą apima ir diskriminacija, ir migracija, vaikų darbą, klimato kaitos problemas, skurdą ir kovą su skurdu. Tai akcentuota dar 1995 m. Kopenhagos pasaulio valstybių viršūnių susitikime, kuriame pabrėžta, kad turtingame pasaulyje tiek daug kraštutinio skurdo sąlygomis gyvenančių žmonių.

Visos paminėtos aktualijos būdingos ir Lietuvai, iki šiol neratifikavusiai TDO 102 Konvencijos, įgyvendinant numatytas minimalias gyventojų ekonomines–socialines garantijas.

GYVENTOJAI VERTINA VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO SISTEMĄ

Daugelis šalies gyventojų pritaria, kad socialinio draudimo sistema būtų privaloma ir kad ją rūpintų valstybė. Tai parodė praėjusį gruodį atlikta reprezentatyvi visuomenės apklausa.

„Sodros“ užsakymu atlikto tyrimo duomenimis, du trečdaliai (66 proc.) apklausos dalyvių mano, kad socialinio draudimo sistema turėtų būti valstybinė. Respondentai tokią savo nuomonę argumentavo sakdami, kad žmonės labiau pasitiki valstybiniu draudimu (31 proc.), baiminasi privačių bendrovių bankrotų (44 proc.), mano, kad kai kuriomis draudimo rūšimis privačioms bendrovėms drausti neapsimoka (26 proc.).

Pusė visų apklaustųjų įsitikinę, kad dauguma žmonių nesirūpina savo ateitimi, o ištikus nelaimėi reikalauja valstybės pagalbos. Dar trečdalis mano, kad žmonės nelinkę solidariai padėti socialiai pažeidžiamiems asmenims, todėl valstybės vaidmuo čia išlieka svarbus.

„Valstybinės socialinio draudimo sistemos poreikį rodo ir tai, kad didžioji dauguma gy-

ventojų rinktųsi dalyvavimą joje, net jeigu tai būtų neprivaloma (64 proc.). Paklausti koks būdas kaupti pensiją jiems atrodo patraukliausias, daugiausia respondentų (33 proc.) apsirūpinti pensija senatvei rinktųsi variantą paskirstyti draudimo įmoką tarp „Sodros“ ir privataus pensijų fondo bei pensiją gauti iš abiejų šaltinių“, - sako socialinės apsaugos ir darbo viceministras Audrius Bitinas.

Dar 30 proc. mano, kad geriau visą įmoką mokėti ir pensiją gauti tik iš „Sodros“, 18 proc. – taupyti lėšas savarankiškai, o 13 proc. apklaustųjų rinktųsi pensiją kaupti vien privačiuose pensijų fonduose.

Tyrimas atskleidė, kad beveik pusė apklaustųjų vis tik nežino, jog pasirinkus būdą kaupti abiejuose – „Sodroje“ ir privačiuose pensijų fonduose – ta dalimi, kurią jie skirs pastariesiems, atitinkamai sumažės jų pensijos kaupimo dalis „Sodroje“ (48 proc.).

„Labai svarbu, kad žmonės labai atsakingai pasidomėtų ir įvertintų visas detales prieš

pasirinkdami vieną ar kitą pensijos kaupimo variantą, kad vėliau netektų susidurti su netikėtais rezultatais. Apytiksliai apskaičiuoti, kokios pensijos senatvėje galima bus tikėtis pasirinkus vieną ar kitą būdą, bus galima pasitikrinti ir pasinaudojant specialia skaičiuokle. Ji jau baigiama rengti ir artimiausiu metu bus pristatyta visuomenei“, - sako A. Bitinas.

Paprašyti įvardinti valstybinio socialinio draudimo trūkumus, gyventojai vardijo per mažas „Sodros“ išmokas (56 proc. respondentų), didelę biurokratiją (40 proc.), deficitinį „Sodros“ biudžetą (40 proc.), per didelės socialinio draudimo įmokas (32 proc.).

Beveik pusė (43 proc.) apklausos dalyvių sutiktų, kad siekiant subalansuoti „Sodros“ biudžetą, būtų didinamos ne socialinio draudimo įmokos, o kiti mokesčiai (pvz., pridėtinės vertės, akcizai ir kt.).

Tyrimas parodė, kad gyventojai gerai supranta, nuo ko priklauso socialinio draudimo išmokų dydis: 88 proc. apklausos dalyvių nu-

rodė, kad nuo legalaus darbo stažo, 70 proc. – nuo sumokėtų įmokų, 66 proc. – nuo amžiaus. Paklausti, kiek procentų nuo darbo užmokesčio socialiniam draudimui sumoka darbdavys ir darbuotojas, visiškai tiksliai atsakė maždaug trečdalis apklausos dalyvių.

Iš visų respondentų, antrosios pakopos pensijų sistemoje šiuo metu nurodė dalyvaujantys 40 procentų. Tarp dirbančiųjų apklausos dalyvių šis dydis siekė 57 proc. „Sodros“ duomenimis, antros pakopos pensijų kaupimo sutartis pasirašę apie 83 proc. visų apdraustųjų. Taigi, galima daryti prielaidą, kad apie ketvirtadalis darbuotojų nežino apie savo dalyvavimą privačiame pensijų kaupime.

Šalies gyventojų nuomonės tyrimą 2012 m. gruodžio 12 d.–23 d. atliko bendrovė „Spinter tyrimai“. 75-iose šalies vietovėse iš viso apklausta 1007 18–75 metų amžiaus gyventojų.

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos informacija

PASLAUGŲ SFEROS DARBUOTOJŲ PROFESINĖ SĄJUNGA, UGNIAGESIAI GELBĖTOJAI IR „STATOIL“ IMASI MOKYTI GAISRINĖS SAUGOS

Bendrovės „Statoil Fuel & Retail Lietuva“ darbuotojų profesinės sąjungos iniciatyva, 76-ųjų degalinių tinklą valdanti bendrovė, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos ir Lietuvos gaisrinės saugos asociacija, imasi rengti masiškiausius gaisrinės saugos mokymus degalinėse.

Saugos specialistai ir ugniagesiai gelbėtojai 2013 metais 400 degalinių darbuotojų mokys tinkamai reaguoti į ugnies pavojų, o patys, iš kolegų Norvegijoje, semsis patirties plėtojant verslo ir valdžios institucijų bendradarbiavimą.

Kaip elgtis užsidegus automobiliui klientai ras patarimų „Statoil“ degalinėse.

Beveik 400 tūkst. litų vertės projektui 90 proc. lėšų skiria Norvegijos vyriausybės fondas „Norway Grants“, likusius 10 proc. investuoja pati „Statoil Fuel & Retail Lietuva“.

Aleksandras Posochovas, Lietuvos paslaugų sferos darbuotojų profesinės sąjungos pirmininkas, sako, jog „džiugu dirbti su tokiais socialiniais partneriais, kai kviečiama ne į protesto akcijas, o įgyti žinių ir išmokyti praktinių dalykų, nes žinios, tai tiesioginė prevencija, kad vyktų kuo mažiau nelaimingų atsitikimų, o jei jau įvyksta, tai kad realioje ištikusioje situacijoje žmogus nesutrikęs, o pats gebėtų racionaliai įvertinti padėtį ir imtis reikiamų priemonių“.

„Saugi darbo aplinka – vienas pamatinių deramo darbo principų, jų įtvirtinimui Norvegija skiria ypatingą dėmesį. Lietuvoje Norvegijos paramos spektras ypač platus – nuo pilietinės visuomenės stiprinimo ar paramos rizikos grupės vaikams ir jaunimui, iki deramo darbo ir dialogo tarp socialinių partnerių skatinimo. „Statoil Fuel & Retail Lietuva“ projektas – puikus tokių iniciatyvų pavyzdys“, – įsitikinęs Norvegijos karalystės ambasadorius Lietuvoje H.E. Mr Leif Arne Ulland.

„Didelį dėmesį skiriame sveikatos saugos ir aplinkosaugos sritims. Gaisro pavojų vertiname kaip vieną didžiausių rizikų degalinėse. Norėdami užtikrinti jo prevenciją, vykdysime plačiausio masto gaisrinės saugos mokymus bei pratybas. „Norway Grants“ finansuojamas projektas – svarbus siekiant mūsų strateginio prioriteto – užtikrinti aukščiausius sveikatos, saugumo ir aplinkosaugos standartus. Be to, tai dar vienas realus socialiai atsakingos įmonės žingsnis į priekį“, – sako „Statoil Fuel & Retail Lietuva“ viceprezidentas Giedrius Bandzevičius.

„Džiaugiamės aktyvia „Statoil“ pozicija bei jų noru daugiau dėmesio skirti gaisrinei saugai – tai padeda užtikrinti saugesnę mūsų visų aplinką.

Projekto veiklomis bus ugdoma žmonių savimonė, mokoma kaip elgtis kritinėje situacijoje, nelaukiant, kol kažkas kitas pasirūpins. Mokymų programa – tikslinė, tad kiekviena grupė bus mokoma naujų dalykų arba gilinamos jau įgytos žinios. Projektu bus atkreiptas ir visuomenės dėmesys į transporto priemonių gaisrus bei suteiktos žinios, kaip tinkamai reaguoti“, – mintimis dalijosi Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktoriaus pavaduotojas vidaus tarnybos pulkininkas Vyngandas Kurkulis.

IR TEORINIAI, IR PRAKTINIAI MOKYMAI

Iki lapkričio mėnesio trukšiantį gaisrinės saugos projektą sudaro du etapai. Pirmojo etapo metu, gaisrinės saugos ekspertai surengs 20 teorinių seminarų didžiuosiuose šalies miestuose 400-tams „Statoil“ degalinių tinklo darbuotojų. Seminarų metu darbuotojai gilins teorines žinias ir praktinius įgūdžius, kaip elgtis užsiliepsnojus automobiliui.

Antrasis etapas skirtas 4 praktinėms praty-

boms, jų metu bus imituojami gaisro atvejai. Pirmieji jį gesinti pradės darbuotojai, o vėliau, gavę pagalbos prašymą, prisidės konkretų rajoną saugantys ugniagesiai gelbėtojai. Jie ne tik pasitikrins, kaip yra pasirengę gesinti gaisrus degalinėse, bet ir dirbs kartu su įmonės darbuotojais, kurie pirmieji reaguoja į kilusį gaisrą.

Po pratybų vyks aptarimas, jo metu bus aptariamose pratybose išmoktos pamokos, dalijamasi žiniomis ir patirtimi. Planuojama, jog pratybose dalyvaus apie 70 Valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos pareigūnų.

„Siekiamo, jog tai būtų ne eiliniai mokymai, o siekis, jog darbuotojai realiai išmoktų elgtis gaisro atveju, nes kai jis kils, skaityti instrukcijas neliks laiko.

Praktinių įgūdžių formavimas leis užtikrinti didesnę degalinių, jų darbuotojų, klientų bei aplinkinių saugumą“, – sako Lietuvos paslaugų sferos darbuotojų profesinės sąjungos pirmininkas Aleksandras Posochovas.

„Mokymų metu bus įgyta ne tik praktinių žinių. Degalinių tinkle nuolat bus galima rasti atmintinę, kad informacija pasiektų kuo daugiau vairuotojų. Be to, projekto eigos įvykiai bus nuolat skelbiami įmonės svetainėje“, – tikina Daiva Jokšienė UAB Statoil Fuel & Retail Lietuva komunikacijos vadovė.

Projekto metu Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento darbuotojai taip pat vyks semtis gerosios patirties iš kolegų Norvegijoje – kaip šioje šalyje vykdomas privataus ir viešojo sektoriaus bendradarbiavimas užtikrinant maksimalią gaisrinę saugą. Projekto pabaigoje ketinama surengti varžybas tarp ugniagesių gelbėtojų, „Statoil Fuel & Retail Lietuva“ darbuotojų ir žiniasklaidos atstovų – varžybų metu bus dar sykį tikrinamos žinios ir praktiniai įgūdžiai.

2012 M. DEGĖ DAUGIAU NEI 1 TŪKST. TRANSPORTO PRIEMONIŲ

2012 metais ugniagesiams Lietuvoje teko gesinti 1182 transporto priemonių gaisrus. Jų metu žuvo 1 žmogus. Vien dėl transporto priemonių elektros instaliacijos gedimų pernai kilo 574 gaisrai, o dėl transporto priemonių kuro tiekimo sistemos gedimų ugniagesiams teko gesinti 143 gaisrus. Dėl transporto priemonių dujų įrangos gedimų gesinta 50 gaisrų.

Šiais metais vien per sausio mėnesį ugniagesiams jau teko gesinti 87 transporto priemonių gaisrus.

„Lietuvos draudimas“ pernai užfiksavo 70 gaisro atvejų, kuriuose degė bendrovės drausti automobiliai. Įmonės duomenimis, kas 7-tas dėl gaisro nukentėjęs automobilis buvo BMW markės, kas 12-tas – „Volkswagen“, „Renault“ ir „Ford“.

Per 20 veiklos Lietuvoje metų „Statoil“ degalinėse yra buvę atvejų, kai vairuotojai į degalines atvyko su jau pradėjusiais degti automobiliais. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento duomenimis per 2004–2013 metus Lietuvoje degalinių pastatuose bei jų teritorijose kilo 21 gaisras, kurių metu trys gyventojai patyrė traumas, žuvusių žmonių nebuvo.

GAISRO ATVEJU SVARBIAUSIA – NEDELSTI

„Statoil“ degalinėse taip pat numatyta apie gaisrinę saugą informuoti vairuotojus, supažindinant, kaip elgtis užsidegus automobiliui.

Norėdami išvengti automobilio gaisro, vairuotojai turi atidžiau prižiūrėti ir nuolat tikrinti automobilio elektros instaliaciją, kuro tiekimo sistemą bei dujų įrangą. Ugniagesiai gelbėtojai primena, kad gaisras plinta itin sparčiai ir reaguoti į pavojų reikia nedelsiant.

Projektas pristatytas BNS spaudos konferencijoje. Iš kairės: Lietuvos paslaugų sferos darbuotojų profesinės sąjungos pirmininkas Aleksandras Posochovas, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktoriaus pavaduotojas vidaus tarnybos pulkininkas Vyngandas Kurkulis, „Statoil Fuel & Retail Lietuva“ viceprezidentas Giedrius Bandzevičius, Norvegijos karalystės ambasadorius Lietuvoje H.E. Mr Leif Arne Ulland, UAB Statoil Fuel & Retail Lietuva komunikacijos vadovė Daiva Jokšienė.

Ekspertai vairuotojams pataria įsidėmėti tris svarbiausius dalykus, kaip elgtis užsidegus automobiliui:

1. Nedelsiant išjunkite variklį.
2. Gesintuvu variklį gesinkite tik šiek tiek pravėrę variklio dangtį.
3. Jei gaisras kilo degalinių teritorijoje, nestokite prie sprogių zonų, pažymėtų raidėmis „Ex“.

APIE „STATOIL FUEL & RETAIL LIETUVA“

Tarptautinei degalų mažmeninės prekybos kompanijai „Statoil Fuel & Retail“ priklausanti bendrovė „Statoil Fuel & Retail Lietuva“ yra viena iš mažmeninės prekybos naftos produktais lyderių Lietuvoje, valdanti 76 degalinių tinklą. Šiuo metu 24-ioose Lietuvos miestuose veikia 63 viso aptarnavimo „Statoil“ degalinės ir 13 automatinių „Statoil 1-2-3“ degalinių. Kompanija Statoil Fuel & Retail Lietuva – viena pagrindinių investuotojų Lietuvoje.

„Statoil Fuel & Retail“ yra pirmaujanti Skandinavijos transportui skirtų degalų mažmeninės prekybos įmonė, kuri regione veikia vykdo jau daugiau nei 100 metų. Bendrovė valdo apie 2300 viso aptarnavimo bei automatinių degalinių tinklą Skandinavijos šalyse, Lenkijoje, Baltijos šalyse bei Rusijoje.

100 proc. „Statoil Fuel & Retail“ akcijų priklauso bendrovei „Alimentation Couche-Tard, Inc.“, kuri valdo daugiau nei 8,1 tūkst. degalinių tinklą.

APIE NORVEGIJOS IR EEE PARAMĄ

Norvegijos ir Europos Ekonominės Erdvės (EEE) parama skirta socialinei ir ekonominei atskirčiai Europoje mažinti bei dvišaliams santykiams su šalimis-paramos gavėjomis stiprinti. 2009–2014 metų laikotarpiu, Norvegijos, Islandijos ir Lichtenšteino skirta parama sudaro 1,79 milijardo eurų (6,17 mlrd. litų). Norvegijos įnašas siekia apie 97% šios sumos. Parama skiriama 12 naujausių ES narių bei Graikijai, Portugalijai ir Ispanijai. Šiuo laikotarpiu Lietuvai skirta 84 milijonai eurų paramos, kuri bus skirstoma per 14 programų. Viena šių programų – Visuotinis deramo darbo ir trišalio dialogo skatinimo fondas.

APIE „INNOVATION NORWAY“

„Innovation Norway“ administruoja Visuotinio deramo darbo ir trišalio dialogo skatinimo programą Lietuvoje, bei kitose 11 ES narių.

Innovation Norway – svarbiausia Norvegijos vyriausybės inovacijų ir verslo skatinimo agentūra, pavaldi Norvegijos pramonės ir prekybos ministerijai, bei Norvegijos apskritims.

Projektas skirtas stiprinti trišalį bendradarbiavimą tarp darbdavio „Statoil Fuel & Retail Lietuva“, bendrovės darbuotojų profesinės sąjungos, bei viešojo sektoriaus (šiuo atveju – ugniagesiais gelbėtojais) bei tobulinti „Statoil Fuel & Retail Lietuva“ darbuotojų saugos, sveikatos ir aplinkosaugos žinias, gilinti praktinius įgūdžius, kaip elgtis užsiliepsnojus automobiliui, informuoti vairuotojus apie gaisrinę saugą.

UAB „Statoil Fuel & Retail Lietuva“ ir profesinių sąjungų bendradarbiavimas, šiuo atveju – puikus socialinio dialogo pavyzdys.

Žinoma, neatmetama galimybė projektą tęsti, o jei bus poreikis, prisidėti ir kitoms Lietuvoje veikiančioms degalinėms.

Lietuvos paslaugų sferos darbuotojų profesinės sąjungos informacija

EUROPOS PILIEČIŲ ATKIRTIS BRIUSELIO KETINIMAMS PRIVATIZUOTI VIEŠĄSIAS PASLAUGAS

2013 m. vasario 10 d. galima laikyti istorine ir pergalinga: Europos pilietinė iniciatyva „VANDUO yra žmogaus teisė“, įveikusi nemažą teisinę ir techninę kliūtį, pasiekė tikslą surinkti daugiau nei 1 milijoną piliečių iš visos Europos parašų, nors tiek jų reikėjo surinkti iki šių metų rugsėjo.

Šios iniciatyvos pergalė yra ne vien tai, jog tūkstančiai europiečių per trumpą laiką pasirašė peticiją prieš vandens privatizavimą, bet ir tai, kad ši akcija tapo postūmiu visoje Europoje įvairiais lygiais diskutuoti apie vandens ir sanitarinių paslaugų kokybę, viešojo sektoriaus paslaugų privatizavimo pasekmes.

Europos viešojo sektoriaus privatizavimo grėsmė reali, nes 2013 m. sausio 23 d. Europos Parlamento Vidaus rinkos komitetas (IMCO) pritarė Europos Komisijos (EK) siūlymams dėl vadinamosios Koncesijų direktyvos.

EK teigimu, direktyva palengvins privačių bendrovių atėjimą į viešąjį (transporto, sveikatos, socialinių, energetikos paslaugų) sektorių ir taip esą paskatins viešojo ir privataus sektorių partnerystę. Tokiu būdu, teikiant viešąsias paslaugas bus galima siekti pelno.

ES šalių narių vyriausybės ir Europos Parlamento nariai jau pradeda diskusijas dėl

direktyvos teksto. Jos vyksta už uždaru durų, o galutinį sprendimą Europos Parlamentas paskelbs kovą.

Iniciatyvos „VANDUO yra žmogaus teisė“ iniciatoriai džiaugiasi Vokietijos, Austrijos, Italijos piliečių aktyvumu ir noru patiems prisidėti prie akcijos sklaidos: daugelis šių šalių piliečių, suvokdami, kuo gresia viešųjų paslaugų perleidimas į privačias rankas, ne tik patys pasirašo peticiją prieš vandens privatizavimą, bet ir aktyviai ragina tai padaryti savo kaimynus, draugus, šeimos narius.

Šių šalių surinktų parašų skaičius keliskart viršija nustatytą būtinų surinkti parašų skaičių.

Lietuvai nustatytas minimalus parašų skaičius – 9000. Lyginant su kitų šalių parašų kvotomis, tai nėra daug, tačiau šiuo metu surinkta tik dešimtadalis mūsų šalies gyventojų parašų. Galbūt priežastis ta, jog dar sunkiai suvokiame, koks gyvybiškai svarbus yra vanduo, neįvertiname neįgiamų pasekmių, kurios lauktų, jei geriamojo vandens tiekimas būtų privatizuotas.

Šias liūdnas pasekmes, viešąsias paslaugas perleisus privačioms kompanijoms, jau pajautė kai kurių Europos miestų – Bordo, Londo-

no, Pacos de Ferreira, Berlyno, kitų šalių gyventojai: vanduo šiuose miestuose pabrango keleriopai, o jo kokybė suprastėjo tiek, kad, norint, jog jis atitiktų bent minimalias higienos normas, pilami chemikalai, pvz., chloras ir kitos medžiagos.

Tad jei Jums svarbu, kad būtų išsaugota geriamojo vandens kokybė ir prieinamumas ne tik dabarties, bet ir ateities kartoms, kviečiame pasirašyti peticiją. Tai galima padaryti dviem būdais:

1. Saityno prieiga:
<https://signature.right2water.eu/oct-web-public/signup.do?lang=lt>

2. Pasirašant popierinę peticijos formą. Ją galima parsisiųsti čia:
<http://www.right2water.eu/sites/water/files/ECI-Support-Statements-Form-9-LT-LT%5B1%5D.pdf>

Daugiau apie pilietinę iniciatyvą:

Vaizdo medžiagoje lietuvių kalba Vimeo ir Youtube kanalais:
<http://vimeo.com/57581607>

http://www.youtube.com/watch?v=KGodMah_oUo

Oficialioje akcijos interneto svetainėje:
<http://www.right2water.eu/>

Plačiau apie akciją lietuvių kalba skaitykite Lietuvos pramonės profesinių sąjungų federacijos interneto svetainėje:
<http://www.pramprof.lt/>
<https://www.facebook.com/VanduoYraZmogausTeise>

Lietuvos pramonės profesinių sąjungų federacijos informacija

EMOCINIS IŠSEKIMAS: DARBDAVIAI ŠIOS PROBLEMOS LINKĘ „NEPASTEBĖTI“

Vokietijoje pastaruju metu vis dažniau ir garsiau aptariamos emocinio išsekimo tendencijos darbo vietoje problema, o darbdaviai imasi priemonių, kad ši problema nesuvešėtų.

Emocinio išsekimo sindromo (Burnout Syndrome) pasekmė – per dideli darbo krūviai – visiškai emociškai išsekęs darbuotojas. Didžiųjų Vokietijos korporacijų pasaulyje formuojamos įvairios nuomonės. Vieni, vadovaudamiesi medikų, profesinių sąjungų duomenimis ir specializuotų mokslo įstaigų tyrimais, skambina pavojaus varpais bei ieško būdų ir galimybių stabdyti šį marą įstaigose.

Yra manančių, jog ši problema per daug eskaluojama, motyvuodami teiginiu, jog ne darbo krūviai didėja, o darbuotojai tampa perdėtai jautrūs. Tebūnie. Kiekvieno valia teisingis savaip. Faktas tas, kad šių dienų darbdavys, kuriam rūpi ne tik pelnas, bet atitinkamas įmonės įvaizdis, visuomenės, bei esamų ir būsimų darbuotojų nuomonės, neleis sau ignoruoti net menkiausių požymių, rodančių, jog darbuotojas įmonėje jaučia įtampą.

NERIMO PRIEŽASTIS

Neseniai Vokietijos profesinių sąjungų susivienijimas (DGB) apklausė per 1200 įvairių šalies kompanijų ir sferų darbuotojų. Respondentų amžius – ne daugiau 35-erių.

40 procentų tyrimo dalyvių prisipažino, kad jų darbo diena seniai peržengia aštuonių darbo valandų ribą: darbai paprastai papildomai skiriamos mažiausiai keturios valandos vakarais ir savaitgaliai.

Iš viso, kas penktas respondentas dirba dešimčia valandų daugiau nei oficialiai nustatyta.

„Problema ta, kad daugelis pradedančiųjų darbuotojų, pasibaigus darbo dienai, „neperjungia“ psichikos ir vis dar sprendžia darbo metu skirtas užduotis ar kilusius nesklandumus, tam skirdami savo laisvalaikį, o tai neigiamai veikia jų psichiką“, - akcentuoja Ingrid Sehrbrock, DGB prezidento pavaduotoja.

Jos teigimu, taip gyvena trečdalis apklaustų dalyvių. Stresą sukeliantys krūviai, baimė nespėti laiku atlikti paskirtas užduotis – labai dažnas reiškinys. Vertindami situaciją, pusė apklaustųjų respondentų pripažįsta, jog kasmet, per tą patį laiką, jie privalo atlikti vis daugiau užduočių.

Todėl posakis, jog „kuo aukštesnis postas, tuo didesnis darbo krūvis“ – realybę atspindi toli gražu ne visuomet. Įvertinus darbo pobūdį, panašias problemas darbuotojai patiria ir išgyvena pačiuose įvairiausių organizacijų sluoksniuose.

PERDEGIMŲ REITINGAI

Žibalo į ugnį pilstelėjo neseniai paskelbti DAX sąrašo kompanijos reitingai, sudaryti „Manager Magazin“ įvertinant darbuotojų skaičių, kurie jau ne tik susidūrė, bet ir patiria emocinio perdegimo sindromą.

Pirmąsias, deja, negatyvias pozicijas, užima draudimo kompanija „Allianz“ (per metus, iš 40 tūkstančių darbuotojų, 3400 atvejų, kai žmonės emociškai išsekę), Vokietijos bankuose Commerzbank (3200 atvejai iš 44500 dir-

bančiųjų), o Deutsche Bank (24800 darbuotojų, iš jų – 1900 suduria su šia problema). Šiek tiek geresnė padėtis koncernuose Volkswagen, Bayer ir Linde.

Apskritai, įvertinus Bundespsychotherapeutenkammer federalinės psichoterapeutų susivienijimo pateiktus duomenis, per pastaruosius septynerius metus, emociniu išsekimu serga penkiolika kartų daugiau dirbančiųjų!

Jei 2004 metais 100 žmonių, dėl šios priežasties tekdamo į darbą neiti 0,6 dienos, tai 2011 metais – reikėjo skirti 9 dienas. Darbuotojų sveikata – ne vienintelis negatyvus aspektas. Tokiais atvejais, kompanijos įvertina patirtus finansinius nuostolius, bendra jų suma siektų 27 milijardus eurų per metus!

PAGALBOS TARNYBA

Laikui bėgant ši problema aštrėja. Norint šią negatyvią tendenciją sustabdyti, darbdaviai, kad ir ne taip sparčiai, kaip norėtųsi darbuotojams, bet imasi prevencijos priemonių.

Vienos kompanijos jau vykdo sveikatinimo programas, kviečia medikus, kurie įvertina psichologines darbuotojų būsenas, skiria fitneso treniruotes, rengia seminarus, kurių metu darbuotojai sužino kaip išvengti streso ar kaip elgtis patekus į tokią situaciją. Kiti siūlo naudotis psichologo konsultacijomis „karštomis linijomis“ ar apklausia darbuotojus dėl jų sveikatos būklės.

Stabili kolegės ar darbuotojo psichinė būseną darbo vietoje – ne tik jo paties reikalas. Tai patvirtina Vokietijos menedžerių susivie-

nijimo (Deutscher Führungskräfteverband (ULA) atliktas tyrimas, kuriuo teigiama, jog vadovai dažnai „persistengia“ skirdami užduotis neįvertinę darbuotojo darbo krūvio.

Be to, kol kas vadovai nemano, jog emocinis išsekimas – rimta problema, neišmano, kaip ją pažinti, kad galėtų laiku imtis reikiamų priemonių.

Šaltinis: Doice Welle

Iš rusų kalbos vertė Kristina Rozenbergaitė

